

ZENTAI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDESI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Kiadóhivatal:

KABOS ÁRMIN KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN.
Megjelenik minden vasárnap. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

KABOS ÁRMIN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

(Helyben házhoz hordva) egész évre 2 kor., félévre 1 kor.
Vidékre (postán küldve) egész évre 4 kor., félévre 2 kor.
negyedévre 1 korona.

A zentai iskolaszék legutóbbi üléséről.

A törvényeket métermázsra számra gyártják a mi szép hazánkban, de nincs aki megértse és nincs aki végrehajtsa azokat. Még most is a fülemben cseng az eskü szövege, a mit az iskolaszéki tagok negyedórahosszat — hivatalos, ünnepi pőzban — a fórum előtt elrebegnek. Az eskü szigorú és böles előrelátással van megszóvegezve, ámde hatása semmi, avagy talán a semminél is kevesebb. Mert, hogy mást ne említsünk, az iskolaszéket — ha tanítválasztás nincs napirenden — nem lehet összetoborozni. Az első összehívásra az iskolaszék, sohasem határozatképes és még szerencse, hogy a második összehívásra már a megjelenők létszámára való tekintet nélkül határozhatnak. Így azután mégis csak történik valami, t. i. határoznak, mert ne feledjük, hogy az iskolaszéknek joga van határozni. Ezt a jogot azonban sem fölfelé, sem lefelé nem igen respektálják. Ámde az iskolaszék nem jön zavarba, hanem újra, ismételtén csak határoz és várja nagy türelemmel — a határozatát foganatosító — sült galambot.

El hó 6-ikán — a másodszeri összehívásra is — gyér számban összegyűlt iskolaszék a következő határozatokat hozta: A polgári leányiskola igazgatójának jelentése kapcsán elhatározta az iskolaszék, hogy nem tűri tovább az alkalmatlan, szűk és sötét helyiség okozta botrányos állapotokat. Az isko-

laszék tehát úgy határozott, hogy egy szűkebb bizottságot küld ki kebeléből, amely bizottságnak feledata leend — személyes meggyőződés alapján — sürgős jelentést tenni az iskolaszéknek. Az iskolaszék felülbírálja majd e jelentést és határozni fog. Valószínű, hogy be fogja szüntetni a polgári leányiskolában az előadásokat, mert t. i. a legutóbbi iskolaszék úgy határozott, hogy így fog cselekedni. Annyi bizonyos, hogy nagy munkát vállalt magára ez a bizottság. Ha energikus föllépésüknek eredménye lesz akkor e bizottság tagjai büszkén verhetik mellüket, akkor elvitázhatatlanul lefőzik magát a kultuszminisztert is, akinek tudvalevőleg szintén nem sikerült ilyen irányban rendet teremteni a zentai polgári leányiskolában!

A miniszternek szigorú leiratát, fenyegető kijelentéseit a zentai közgyűlésben kutyába sem vették, a polgári leányiskola fölépítést — még legalább 1—2 évtizeden át szerencsésen elodázzák, el-taktikázzák és végeredményben marad a jelenlegi polgári leányiskolai állapot. Értsük meg jól, a jelenlegi állapot marad; az a pár növendék (alig 70—80 gyermek a második osztályban!) ha megis vakul, ha végképen el is pusztul a terem gyilkos levegőjében — az nem számít semmit, mert először is csak leány gyermekekről van szó, másodszer pedig elég gondot okoz nekünk, hogy hasznot hajtó ökreink és különféle barmaink drága egészségét — megtudjuk védeni.

Folytatólag az iskolaszék az igazgató javaslatára elhatározta, hogy a rajz-

tanítói állást betölti, mert ezen állás anyagi része a városi költségvetésben biztosítva van. A rajz fontos tantárgy, az életben talán a legtöbb hasznát veszi a növendék és így értjük és helyeseljük az igazgató ur javaslatát, azonban remi aggályaink is vannak. Az igazgató többek között azzal indokolja javaslatát, hogy nem lehet kívánni, hogy különösen az öregebb tanítók, akik évtizedeken át a a rajzot nem tanították — rajzolni is tudjanak. Ez eddig nagyon helyes, csak-hogy mi úgy tudjuk, hogy vannak *képesített rajztanítók* sőt akár hány állás nélküli *rajztanár is*, akik szíves örömmel vállalnák a népiskolai rajztanítást. A mult tapasztalataiból merítve, semmi garanciánk sincs arra, hogy nem-e olyan tanítóval töltik-e majd be — ha csak ideiglenesen is — a rajztanítói állást, aki csak azért rajztanító, mert kenyérre van szüksége?

A népiskolai tornatanítás ügyében szintén nagyon üdvös dolgot határozott az iskolaszék. Képesített tornatanító avagy tornatanítók rendszeresen fogják tanítani a tornát, ha a városi közgyűlés e határozatot anyagilag respektálva fogja. Mi ebben nem bizunk, az iskolaszék bizik és elvégre is az iskolaszék bizalma a fő dolog.

Ujházi Anna szállási ideiglenes tanítónőt — két évi kifogástalan működés után — az iskolaszék véglegesítette. Ez is egy olyan határozat, a mi nemes gondolkodásra vall, csak legyen, aki respektálja.

Förrey igazgató előterjesztésére —

Apró képek.

Írta: Vértessy Gyula.

A kifogástalanul öltözött törvényszéki jegyző ur megigazgatja csikos nyakkendőjét, kirántja kézelőit s káhcácsol egy kiesit, mert az nagyon jól eshetik a rabnak, ha elegáns úri ember kedves, sima hangon hirdeti ki neki a király ítéletét, hogy Ófelsége a király nevében szándékos emberölés büntetésében bűnösnek mondatik ki és életfogytiglani fegyházbüntetésre ítéltetik!

Aztán leül a helyére s elkezd a körmeit tisztogatni s figyelmes arccal az elítéltet vizsgálja, mert hiába, a pszichológiai tanulmányozás egyik feladata a modern jogásznak.

Ki kell azt lesni, hogy milyen hatás-al van az egy emberre, ha megmondják neki, hogy rab marad, ameddig csak él. Mindenesetre érdekes tanulmány, persze nem annak, akin tanulják. A rab ott áll szürke daróruhájában s egy darabig mintegy öntudatlanul bámul maga elé. Aztán meg kitekint a tárgyalási terem ablakán.

Egy odahajló hatalmas akác nyújtogatja arrafelé fehérvirágos fejét, napsugár tánczol, szökkel a rezgő kis illatos fehér csolnakoeskákon.

Eszébe jut, hogy akkor is ilyen szép ve rőfényes nap volt, amikor megölte az embert.

S a mint eszébe jut újra ez a kínos jelenet, melyért eszébe elesukják örökre az isten áldó szabad napja e öl, — egész testében meg-rázkódik.

— Ah érdekes, nagyon érdekes — suja a jegyző ur az egyik bírónak, aki álmosan höltingat mellette s nem sokat gondol az egész dolog érdekességével.

El van ő foglalva más érdekesebb dolog-gal, azzal hogy mikor nyeri vissza azt a tiz fo-rintot, amit tegnap este elhuztak tőle a kaszi-nóban.

... Az akácvirágokat megrázta a szellő, a rab lelkét pedig az emlékezés. . .

— Van valami mondanivalója? — kérdi száraz hangon az elnök.

— Van. Az, hogy az urak se tehettek volna másképp, mint én tettem.

A jegyző urnak hamarosan az a teletet tolni az ajkára, hogy igenis, ók másképp tehettek volna — de a másik pillanatban már mosolyog. Hogy is gondolhatott olyat, hogy ez a szegény falusi eszmadia párbajra hívta volna ki azt, aki a feleségét elszerezte.

Hanem azért mégis büszkén fordítja fejét az elítélt felé, mintha mondaná:

— Mi másképp tehetünk volna, mert nekünk szabad ölni, minket az a törvény véd, mely téged elítél.

A szegénység.

Boldogok, igazán boldogok voltak. A föl-tésztes fénye ragyogta be náuk az élet nyomor-uságát. De egyszer az asszonyának eszébe jutott, hogy egy majálisra elkellene menni. Hízkelkedve ugrott a férje nyakába, össze vissza csókolta és úgy kérte:

— Ugy-e veszel egy csinos ruhát, csak azt az egyet, többet nem kérek.

A férfi éppen azon gondolkodott, hogy

Steiner Pick Soma hegedűművész, Joachim tanítványa és Koller Tony kir. udvari operae-
nekesnő MANGVERSENYE Zentán, 1908, december hó 8-án az Eugen szálió színháztermében.

egészségügyi szempontokból — elhatározták, hogy az Árpád utcát ki fogják köveztetni. Ez a határozat is elsőrendű, csak az a baj, hogy beleszólása van a városi közgyűlésnek is.

Az igazgató és a tanítók díjlevelét a törvénynek megfelelőleg fogják kijavítani. Ez volt talán az egyetlen iskolaszéki határozat, a mit az iskolaszék eredményesen — minden más forumtól függetlenül — fog megcselekedni.

Novoszel Jánosnak 12 évi ingyenes működés után — a gazdasági ismétlődő iskola igazgatásáért 200 korona tiszteletdíjat szavaztak meg. Kíváncsiak vagyunk, hogy Novoszel János e jól megérdemelt honoráriumból mikor fog első ízben vásárolni tüzfát vagy téli kabátot?

Malisz Ignác tanítónak súlyos betegsége miatt 3 hónapi szabadságot adtak és helyettesül Lengyel Mária okl. tanítónőt jelölték ki. A napirendre tűzött tárgyakat ezzel elintézték és az iskolaszéki tagok befejezték kulturális munkájukat.

Utoiratképen fölemlíjük, hogy az iskolák túlszűfoltóságára való tekintettel még egy határozat történt. Az iskolaszék elhatározta, hogy két új tanítói állást szervez, mert ez idő szerint körülbelül 600—700 gyermek nem látogathatja az iskolákat. Ujjabb-és ujjabb, soha meg nem szűnő, sőt évről-évre szaporodó népiskolai kiadások! Csodálatos, hogy mindezek dacára még most is találkozunk olyan zentai polgár, aki kézzel-lábbal tiltakozik az államosítás ellen! Persze mindez közérdekből történik — a miről bárki is meggyőződhetik, ha végig tanulmányozza a városi költségvetést!

HIREK.

A munkásgimnázium megnyitása. Kedden f. hó 3-án este 8 órakor szép ünnepség keretében nyílt meg a zentai munkásgimnázium. Az összegyűlt hallgatóságot a tanárikar jelenlétében Szűcs Lajos főgimn. igazgató, bizottsági elnök üdvözölte magas szárnyalású, szép beszéddel. Az elnök előadta a munkásgimnázium célját lelkes szavakkal festette a szorgalmas látogatásból eredő nagy szellemi és anyagi eredményeket s végül az éreztetemes intézményre az ég áldását kérte. Az éljenzéssel fogadott megnyitót után nyomban kezdődtek az előadások. A mun-

honnan vegye holnapra a könyvhapénzt s kedvellenül bontakozott ki az ölelő karokból.

Az asszonyka nem szólt semmit, csak némán nézett maga elé s úgy érezte, mintha az a szép poétikus fátoly egyszerre foszlanék szerte szét s ott állnaa előtte az élet a maga rideg valóságában.

— Így lesz az mindig? — kérde mintegy magától.

Azután szélnéz a szegényes butorzatú szobában — a lemenő nap egy sugára a kopott függönyökön szeled fényvel áttörve ott ragyog a férj fekete kabátján, — a kopott pezsétes, rossz állású szalonkabátban. Így lesz ez mindig!

S elkezd sirni, könyre könny hull lassan csendesen. Siratja magát, a férjét, s azt az egész boldog, poétikus életet, melynek immáron vége lett.

Ami ezután jön, az már próza az élet nyomorúsága.

S a férj szemében, mintha könnyesebb ragyogna.

S megkezdődött az igazi élet, a szegény emberek gondterhes, nyomorult élete, melybe már hiába vett fényt az ifjuság, a szerelem, — örök árnyként lebeg fölötté a szegénység nyomasztó érzete . . .

kásgimnáziumnak ez idő szerint 96 hallgatója van, miért is az előadások párhuzamos osztályokban folynak. A munkásgimnázium előadói: dr. Halmos Béla, Schmidt Fülöp, Novoszel János, Vig Lajos, Kovács Géza, Harsányi János, dr. Hacker Kálmán és Veress Árpád tanárok és tanítók, az intézet igazgatója Veress Árpád.

Halálozás. Súlyos csapás érte Mészáros Lajost a zentai főgimnáziumnak köztisztviselői álló tanárát. Felesége, Kremling Hermina urnő e hó 6-ikán hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemeit e hó 7-ikén nagy részvét mellett beszentelték és másnap a fehértemplomi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A gyászestéről a következő jelentést vettük: Mészáros Lajos ugy a maga, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jeleníti, forrón szeretett hitvese Mészáros Lajosné sz. Kremling Hermina hosszas szenvedés után, életének 34-ik, boldog házasságának 10-ik évében folyó hó 6-ikán elhunyt. A boldogult hült tetemeit f. hó 7-ikén délelőtt 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint helyben beszenteltetni és S-ikán, vasárnap, a fehértemplomi róm. kath. sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat a beszentelést megelőzőleg folyó hó 7-ikén d. e. 9 órakor fog az alsóvárosi Szent-Szív templomban bemutatni. Zenta, 1908. november hó 6. Az örök világosság fényeskedjék a drága elköltözött hült porai fölött!

A Polónyi — Lengyel ügy szenzációja. Lapunk zártakor értülünk, hogy a kuria — hosszas tárgyalás után — megsemmisítette az esküdtszék ítéletét. Ilyenformán Lengyel Zoltán és védője dr. Vázsonyi Vilmos fényes győzelmet arattak és nagy kérdés, hogy Polónyi megismétli-e az isteni színjátékot?

Hangverseny. A Steiner Piek Soma hegedűművész és Koller Tony operaénekesnő december hó 8-iki hangversenye — művészi szempontból igen érdekesnek és értékesnek ígérkezik. A főnti művészek Bpesten a Royal szálló dísztermében hangversenyeztek és, hogy milyen fényes eredménnyel, arról az alábbi lapszemelvényekből vehet tudomást a zentai intelligens közönség. A „Magyarország“ írja: „Amikor mult héten Löwe Ferdinand, a bécsi »Concert Verein« kitűnő zenekarát nálunk bemutatta és két sikerült est keretében a budapesti közönség osztatlan tetszését kivívta, kellemesen tünt fel a zenekar jeles muzikusai élén hegedűjének széles, kifejező tónusával: Piek-Steiner Soma, a magyar születésű versenymester. A fiatal művész odahagyta az évad elején Löwe zenekarát, hogy szabadon minden lekötöttség nélkül, élhessen az exekutív művészetnek s körülfájában ellátogatott hozzánk is. Szombat este rendezte hangversenyét a Royalban, amidőn is újra bebizonyította, hogy Piek-Steiner Soma igen figyelemreméltó kvalitásokkal rendelkezik, melyek sorából, mint különösen méltánylandó kiválóságot: előkelő stílusérzékét és előadásának mesterkéletlen egyszerűségét emelhetjük ki. A jóízű művész kitért műsorában a bravúr darabok elől, nem akarta technikai ügyességet feltüntetni, hanem Haydn, Mozart, Beethoven alkotásait iktatta programjába. És a művész szépen is játszotta az előadott műveket, bár helyenként engedhetett volna szigorú objektivitásából, kimért szababosságából és ehelyett inkább önállóbb egyéni vonást vitt volna be a játékába. A közönség azonban elismerő volt vele szemben komoly művészi ambíciójáért és tetszésével honorálta Koller Tony bécsi operaénekesnő dalelőadásait is, amelyek egytől-egyig a művész jóízűségéről és jeles iskolázottságáról tanuskodtak. A zongorakísért fontos feladatában Gódschmitt Richárd finom érzékű művésznek bizonyult.“

A Budapest így ír: »A Royal-teremben ma Piek Steiner Soma hegedűművész rendezett hangversenyt. A művész Budapesten végezte tanulmányait, de hosszú ideig élt külföldön. Előkelő hegedűs, aki nagy sikert aratott és a legjobbak előtt, illetve után is léphet olyan

kényes közönség elé, mint a mienk. Az est folyamán sokat tapsoltak Koller kisasszonynak, a bécsi opera énekesnőjének is. A hangversenyt Méry Béla rendezte, de ez a baleset nem ártott a művészeknek.«

Zentai női könyvtiteli, gép- és gyors író tanfolyam. Az Endreiné-féle leánynevelő intézettel kapcsolatban alakult ezen tanfolyam célja, hogy a tanulmányait befejezett nők magukat tovább képezhessék. Alkalmat ad arra, hogy a növendékek az itt szerzett gyakorlati ismeretek elsajátítása által maguknak életpályát választhassanak, vagy pedig eddigi ismereteiket gyakorlati irányban kiegészíthessék. E célnak megfelelően a tanfolyam tantárgyai: könyvtitelt, kereskedelmi számtan és levelezés; gép és gyorsírás; közgazdasági és kereskedelmi ismeretek. Vezető tanár Stern Ignác okl. felső kereskedelmi isk. tanár. Az előadások délutánonként 2—5-ig tartanak. A vizsgálatok érvényesek és ezeken az illetékes fölöttes hatóságok magukat képviselni fogják. Korunk a közgazdaság korszaka. A művelt nyugati államokban nemcsak azok igyekeznek közgazdasági ismereteket szerezni, akik azokat az életben hasznosítani akarják, hanem a vezető állásban levőktől kezdve: mindenki. Hiszen tudvalevő, hogy a közgazdasági ismeretek époly lényeges elemei az általános műveltségnek akárcsak például az irodalom. A tanfolyam hétfőn délután 2 órakor nyílik meg, mely alkalomra vendégeket is szívesen fogadnak. A tanfolyamra — amelyre már eddig is városunk legelőkelőbb családjainak gyermekei jelentkeztek — bármikor lehet beiratkozni, miután a tanítás önálló csoportokban folyik.

A tüzoltó testület a tél folyamán egy igen érdekes nagyszabású sorsjátékot rendez. Már a melléknyereményeket képező kisebb gazdasági gépek, vívőkészlet, vadászfegyver, fényképező készülék, gramofon, butorok, berendezési és dísz tárgyak nagy sokasága is értékes teszik a sorsolást, de ennek főérdekességét mégis a főnyeremény fogja képezni, amely szőlőültetésre is alkalmas egy lánccs belső föld lesz. A szerencsés nyerő nyomban a húzás alkalmával kézhez kapja az átruházásra alkalmas szerződést, amelyben a teljes vételárát a tüzoltó testület fizeti ki készpénzben. Egy sorsjegy ára mindazonáltal igen olcsó lesz, csak egy korona. A tüzoltó testület ez uton is felhívja azokat akiknek ilyen egy lánccs belső földjük volna eladó, hogy szíveskedjenek erről Dr. Hajdu Dezső testületi elnököt értesíteni.

A szanatoriumi gyűjtés eredménye. A József főherceg Szanatorium egyesület zentai hölgybizottsága igen szép eredménnyel zárta le a ridikül gyűjtést. A jótékonykhoz közzétűtő hölgyek névsorát és az eredményt az alábbiakban közöljük. Dr. Lovász Andorné és Dr. Hável Józsefné gyűjtő ridiküljében: 92 kor. 24. fill. Dr. Lendvay Morné helyett Spitzer Erzsike és Bergel Rene gyűjtő ridiküljében: 40 kor. 53 fill. Braun Izsóné helyett Jovanovits Vojislávné gyűjtő ridiküljében: 31 kor. 10 fill., Horovitz Bertalané gyűjtő ridiküljében: 15 kor. 71 fill., Heiszler Ferencné gyűjtő ridiküljében: 13 kor. 62 fill., Beretka Imréné gyűjtő ridiküljében: 13 kor. Dr. Rothman Árpádné gyűjtő ridiküljében: 11 kor. 24 fill., Milacsy Lajosné gyűjtő ridiküljében: 5 kor. 64 fill., Temető gyűjtés 20 kor. Rudics Ignác 2 kor. összesen: 244 kor. 48 fill., gyűlt össze a humánus célra. Ez a valóban szép eredmény, dicséri a zentai hölgy bizottság nemes buzgalmét.

Zenta város árverési hirdetményei. Zenta város tanácsa részéről közhírré tételik, hogy a kcsapói nád levágási munkája a városgazda hivatalos helyiségében folyó évi november hó 29-én délután 4 órakor nyilvános árlejtésen ki fog adatni — A tornyosi esendőr órs részére 1909. évben szükséges előfogatosi szolgálat a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében f. évi november hó 22-én délelőtti 9 órakor nyilvános árlejtésen ki fog adatni. — A kisbudzsáki nyakalt fák tövestől való kiszedése, méter ölekre való rakása, a lekerülő rőzsének 33 centiméter vastag, két helyen kötendő kévékbe vágása, s a város rézének a kisbudzsáki erdő-óri házhoz való behordása feliből kifog adatni — A földszínenél levágandó tuskók a feles favágókat illeti. Valakozni szándékozik a gazd. tanács osnál jelentkezzenek.

A mértékhitelítés államosítása 1909. január 13-án lép életbe a mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló 1607. V. t. c. amely megszünteti az állami központi mértékhitelítő m. kir. bizottságokat s a törvényhatósági mértékhitelítő hivatalokat. Ezek helyébe lépnek a központi mértékügyi intézet s az állami mértékhitelítő hivatalok. Ötven mértékhitelítő hivatalt fognak felállítani s 85 állami mértékhitelítő állást szerveznek.

Reggelit kapnak a katonák. A közös hadügyminiszter előterjesztést tett az iránt, hogy a legénység élelmi illetteke javíttassék. Ezt az intézkedést oly módon fogantatják, hogy az eddigi naponkénti másfél krajcár reggeli pénzt egy teljes krajcárral fölemelik, vagyis két és fél krajcárt kap egy ember reggelire. Ennek szükségét azzal indokolja a miniszter, hogy a gyakorlatok alkalmával előforduló megbetegedéseknek legtöbbször az elindulás előtti elégtelen táplálkozás az oka.

Mit árusíthat a divatárúsnő? Erre a kérdésre felel a kereskedelemügyi miniszter 1908. október 16-án kelt 83842 szám alatt hozott határozata, mely kimondja, hogy a divatárúsnő jogosítva van mindazokat a kellékeket árusítani, amelyeket a közönség a női kapokkal együtt viselni szokott.

A budapesti Bonbonniére. Az idei színházi szezon — már csak a nagy konkurrencia miatt is — rendkívül mozgalmasnak ígérkezik. De nem csak a színházak vetélkednek egymással, hanem versenyez a sok cabaret, orfeum is, hogy minél több szorakozást és gyönyört nyújtson a publikumnak. És a közönségben soha nem volt a mulatozási kedv oly nagy, mint most. Az intímabb és ennél fogva szorakozásra alkalmasabb mulató helyek közt első helyen áll a budapesti Teréz-köruti Kabaret Bonbonniére, amelynek kitérő és művész gárdájával egyiksem veheti fel a versenyt. Míg a többi cabaret-szimpadon havonként változik a műsor — a Bonbonniérban hetenként új programot adnak. Állandóan 3—4 aktuális színpadi tréfa, 2—3 kis bohózat és 25—30 chanson van műsoron. Válogatott szám valamennyi. Ez idő szerint egy operett-paródiát adnak szenzációs sikerrel »A háromszemélyes ágy« címén. A modern operett gyártást ki figurázó újdonság tele van szebbnél-szebb melódiával. »A suszter inas dala« és »A pesti polica« című képlet népszerűsége már az utcára is kivitte. Turchányi Olga, Nyáray Antal, Vörös Ilona, Kékény Ilona, Virágh Jenő, Antal Erzsébet, Boross Géza. Kabók stb. jeleskednek magánszámaikkal és a darabokban. Dr. Szalay József igazgató-conferencier estéről-estére frenetikus hatást ér el saját szerzeményű szatirikus verseivel és pompás ötleteivel. A közönség ki nem fogy a nevetni valóból. És ez a Bonbonniére legnagyobb erőssége mert sehol annyi mókát nem találunk fel egy este, mint itt; már pedig az ilyen helyhez ugy a főváros, mint a vidéki közönség hű szokott lenni. A minthogy az is.

Új állami köszénbánya. A magyar kormány megvásárolta a novimari szénbányát, amely eddig egy horvát francia érdekesoport, az Erste zegoianer Kohlenwerk-chaft tulajdonában volt. A társaság tagjai: Hohenlohe-Oehringen Keresztély herceg, gróf Kinszky Rezső, Thompson William, Heldenburgi Kottas Alajos és Brandt Erich. Az új állami bányában kevés a szén és ez a kevés szén is inkább lignit, azaz a barna szénnél is rosszabb tüzelő anyag, melynek 3400—3500 a kalóriája és 40 % a nedvsége. Vagyis a szóban forgó lignit ipari és fűtési célokra majdnem használhatatlan. A bányának nem valami nagy a termelőképessége, mert a múlt esztendőben mindössze 20.634 métercímert termelt.

A fürdőszoba adóköteles lakrésze. Ezt mondta ki 27967/1907. P. számú ítéletével a közigazgatási bíróság. Az indoklás szerint az 1868. XXII. t. c. 8 §-a alapján, a tényleg ki nem bérelt lakrészek hazosztályadó alá esnek, mely adó abban az osztályban, melybe az illető község, a törvény 10 §-a szerint tartozik, a lakrészeknek száma alapján vették ki (9 §) osztályozás alá, a házádra vonatkozó törvények és szabályok 51. §-a értelmében, csak lakházak és lakrészek esnek; és az 52 §-a szerint lakrészekül csak szobák, holtok és mézarszékék vétetnek; szobáknak pedig tekintetnek azok a helyiségek, melyek valóságban lakásul szolgálnak, vagy lakásnak szánvák és arra alkalmasak, tekintet nélkül arra, hogy mikor és meddig és tekintet nél-

kül a módra, mely szerint használtatnak. Ellenben a konyhák, pincék, padlások, — a padlászobákat kivéve falokon az úgynevezett pitvarok, melyek szobába vagy konyhába járásul használhatók; továbbá áruhelyek, eseségkamrák, istállók, műhelyek az osztályozásánál lakrészekül nem vétetnek. Minthogy az nem lehet kétséges, hogy a lakóházakban levő egyes lakásokba tartozó fürdőszobák a szigorúan értelmezendő ezek közé a kivételek közé nem tartoznak; ennél fogva azok mint a lakóházak szoba elnevezés alatt jelentkező s többé-kevésbé az emberi kényelmi igények kielégítésére szolgáló butorakók elhelyezésére és tartására is használt részei, de még azért is, mert azok időleges tartózkodásra, lakásra szánvák és erre alkalmasak is, másnak, mint adóköteles lakrészeknek nem minősíthetők.

Az »Ország-Világ« e heti számába elbeszélést Kövér Ilma Tomori Jenő és Versényi György, verset Dura Máté írt. Azonkívül érdekes irodalmi tanulmányt találunk benne Rózsa Dezső tollából Tennyson és Browning költszetéről, továbbá mutatványt Drégely Gábor »A szerencse fia« című komédiájából. A képek közül Balló Ede négy Velasquez-másolata, Mötöslöwsky Dezső tíz művészi amatőr-felvétele, a németországi és galíciai kálisbányákat ismertető nyolc kép, Guzláv porosz herceg és neje, Alexandra Viktória hercegnő arcképe, X. Pius pápa dolgozószobájában, Tüzérönkéntesek gyakorlata stb. című képek emelendők ki. Ezekon kívül még több apró cikk, érdekes kép, gazdag művészi és irodalmi rovatok, talányok stb. egészítik ki az »Ország-Világ« e heti számának tartalmát.

Mühle rózsakatalógusa. Előttünk fekszik Mühle Árpád kitűnő hírvé temesvári rózsagyűjtőnek most megjelent rózsakatalógusa. A katalógus páratlan elegáns külső kiállítása ép úgy, mint a nagy szeretettel és szakértelemmel összeállított tartalma a közönséges, sablonos árjegyzékek nivója fölé me szi emelik. A rózsá tenyésztését, szaporítását és gondozását lapidáris rövidséggel és éles tárgyilagossággal szerkesztett utasítások alakjában magyarázza, melyektől a rózsabarát gyakran több és megbízhatóbb tanácsokat meríthet, mint hosszú és körülményes fejtegetésekből. A rózsagyűjtők jellemzése, dacára a szűk kereteknek, kimerítő és több mint 1000 fajta talált ezen műben felvéte. Ezen óriási gyűjtemény a temesvári tenyészetekben a pedáns gondossággal tartatik szemmel, a növények racionális és példás tenyésztési módszereivel szaporíttatnak. E rózsá növények szépsége és bujasága a monarchia határán túlterjedő kiváló hírnévnek örvend. Ezen rózsá-árjegyzék, mely bárkit okszerű rózsatenyésztővé képez, ingyen és bérmentve küldetik meg. Iránta »Mühle Árpád rózsagyűjtőjéhez Temesvár« kell fordulni.

»A Háziorvos.« címmel a félévesben ki, való orvosi szaktekintélyek közreműködésével Dr. Fürst Zsigmond szerkesztésében egy hónapoként megjelenő népszerű egészségügyi folyóirat indult meg. A lap az egyéni, családi és társadalmi higiénia körébe eső minden kérdéssel foglalkozik, tehát emberbaráti és kulturális missiót van hivatva teljesíteni. Első számának tartalmából következőt emeljük ki: Bevezető cikkét Dr. Bród Miksa a kiváló szakíró írta. Dr. Gerlőczy Zsigmond egyet. magán tanár »A koleráról és az ellene való védekezéséről«; Dr. Kovach Aladár a B. O. M. E. igazgató-főorvosa »Első segítségnyújtás a család körében«. Dr. Kemény Ignác ny. cs. és kir. törzserorvos »A gyermekek nemis felvilágosításáról«. Dr. Rieszmann László nőorvos »A hószármó«, Rósi Mihály állatorvos »A lóhusról«. Dr. Réh Béla az elektromágnes-és gyógyintézet vezető orvosa. »A villamosság a gyógyászatban címen stb. stb. irtak nagyérdekű és tanulságos cikkeket. A lap kiadótulajdonosa Mo. nár M. Lajos Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrassy-ut 27. szám alatt van. Előfizetési ára egy évre 2 korona 40 fill.

Kinceses Kalendarium 1909. Régi, kedves ismerősök köszöntenek bennünket a könyvesboltok kirakataiban: a Kinceses Kalendarium megszokott piros kötetét. Tulzán nélkül mondhatjuk, hogy az a legnépszerűbb magyar könyv. Annaira szükséges és annyira kedvelt, mintha nem is irodalmi termék volna; nélkülözhetetlen háztartási cikk ma már a Kinceses Kalendarium.

Új kötetnek azonban az irodalmi része is nagyon változatos és értékes. Az emberi tudás-

nak alig van olyan területe, amelyre a Kinceses Kalendarium ki ne terjeszkednék. A természettudományok köréből például nagy tanulmányt közöl a vízről, ennek fizikai és vegyi sajátosságairól, földünk életében való nagy szerepéről, az ivóvízről, s a víz ipari alkalmazásáról. Egy másik cikk néhány olyan problémát ismertet, amelyre még nem tudnak feleletet adni a természettudósok. A mechanikába tartozik az óriási gőzgépekről szóló cikk, a fiziológiába az érlelmeszesedésnek, az erőszakos halálemeknek, valamint a szem érzéki csalódásainak ismertetése, a természetrajzba a hangyák értelmességéről, az aranyhalakról, a tenger álatvilágáról, az őslényekről, a konyhakertől s a magyar dohányról írott cikkek. Az égbolt fénytűneményeit ismertető cikkeken kívül a modern csillagvizsgáló intézetekről írott cikk a csillagászat kedvelőit fogja leginkább érdekelni.

Azonban mindenkinek az érdeklődésére számot tarthat egy nagy tanulmány, mely a világ végére vonatkozó tudományos elméleteket ismerteti s természettudományokban szereplő új fogalmakon és elnevezéseken kívül helyet kapott a Kinceses Kalendariumban az új előmértekegységek ismertetése. Egy nagy cikk a baktériumokat ismerteti irásban és képből.

A természettudományok után a szociális kérdések foglalkoztatják leginkább a mai kor emberét. Egy nagy és alapos tanulmány a szociáldemokráciában érvényesülni akaró áramlatokat ismerteti. Ide vág a magyar nemességről szóló cikk is, valamint a társadalmi életben sokszor jelentékeny szerepet vivő kiténtetése és rendjelek ismertetése is. Egy praktikus cikk a névmagyarosítás minden ügyében eligazítja az embert.

Laptulajdonos: **Kabos Armin**

Eladó vagy kiadó.

A Hold és Ovoda utca sarkán lévő üzleti s lakházam valamint bérházam, melyben jelenleg Reinitz Márk ügyvéd ur lakik, akár külön — avagy együttesen szabadkézből eladó, érdeklődők bármikor értekezhetnek velem.

Kassovidz Áron

fűszer s vegyeskereskedő.

Figyelem!

Szólóoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

C z i m:

Szizgyártó Nagy Mihály

Felsősegesd, Somogy megye.

**Steckenpferd
liliumtej szappan**
legenyhebb szappan a bőr
részre mindenütt kapható.

Bérbeadás.

A Zentai Takarékpénztár a tulajdonát képező és a jövő év tavaszán átalakítandó „Magyar Király” szállodát 1909. május hó 1-től 5 évre bérbeadja.

Az átalakítás terve és a bérlet feltételei az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Az ajánlatok 1000 korona bánatpénzzel 1908 november hó 15-ig nyújthatók be a Zentai Takarékpénztár igazgatóságánál.

Costümök méret után
40 frttól feljebb

Angol blouzok s francia
toilletek

izléses kivitelben készülnek

Klein Ignác

női munka termében.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a világ-hírű Dalawaré-ból 1 1/2 millió készlet.

Olesó ár és pontos kiszolgálás:

Cím:

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepe

BIHARDIÓSZEG.

Egy és két éves
szőlő-
oltványokról,

különféle sima és gyökerez vadvesszőről

szőlő kimutatás megjelöléssel.

Kívánatra bárkinek

ingyen és bérmentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep

Billéd, Torontál-megye.

Eladó egy üvegfal és egy üveg-
ajtó Kabos Árminnál.

Egyedül valódi **THIERRY BAMZSAMA**
csak

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megkötés 12,2, vagy 6/1, avagy 1 szabdalmazott különleges, utazó családú üveg 5 koronára. Csomagolás ingyen

Thiery centifolium kenőcs.

Legkevesebb megkötés 2 dohoz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek gyomorégetés, györes, hőkögés, mellbaj, belső gyulladás, köszvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés sibi, ellen. — Így tessék cimezni: Védőangyal gyógyszerár

Thierry A. Pregrada Kohitsch mellett.

Raktár Budapesten: Török József gyógyszerész, Egge J. és Egger Leó dr. és Vértési L. Lugos.

AMPUTÁLTAK

A KELETI által készített műlábak és műkezdek járó- és nyújtókészülékek a legnevesebb szakorvosok véleménye szerint a legjobbak a világon!

Elegáns,
könnyű járás!!
Göbbségre terjedő jótállás!!
Mérsékelt árak!

Orthopédiai műintézetem 30 éves fennállása teljes biztosítékot nyújt az általam szállított készülékek szakszerű, kifogástalan elkészítéséért.

Képes leírásokkal küldíngyen és bérmentve:

Keleti J. orvos-sebészeti műszerek és gummiárak-gyára

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Vegeladás!

Aki olcsó arany vagy ezüst órát, kínai ezüst tárgyat, evőeszközt óhajt venni, az használja fel a kínálkozó redkivüli alkalmat a

CZINNER IGNACZ

arany és ezüst üzletében eszközölt hatóságenged.

Végeladást,

a hol is, míg a készlet tart a fenti cikkek mélyen leszállított gyári árban fognak eladatni.

Soha ilyen pompás alkalom!

Siessünk tehát

Czinner Ignác

arany és ékszer üzletébe (Zentán a városház épületében, a nagyvendéglővel szemben) és vásároljunk ottan potom pénzért valami értékes, kedves emléktárgyat.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 88.

Által a legújabb és legjobb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, beronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Első magyar, villamos erőre berendezett hangszer-gyár

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari szállító

a Rákóczi tárogat feltalálója

BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5. Gyár: Öntőház-u. 2.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert kiváló fa- és réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodokat, stb.

SPECIALSTA:

vonós és fuvó hangszerek készítésében és javításában.

HANGFOKOZÓ GERENDA

mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker.)

Készesség minden egyes hangszernél. Régi mesterhegedűk vétele és eladása.

LEGNAGYOBB GYÁR és RAKTÁR

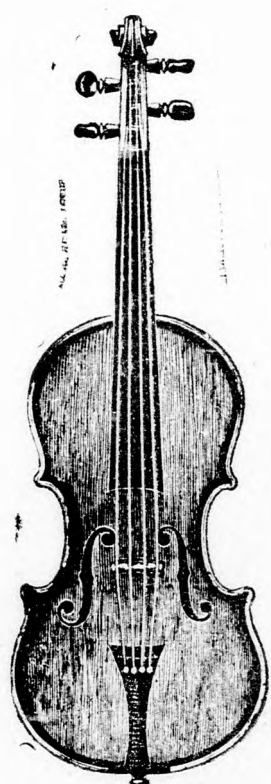
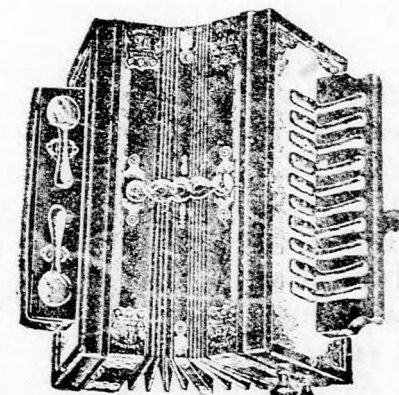
Rákóczi tárogat általánosan elismert legjobb, mely tökéletes sotohangszerré általam konstruáltattott, iskolával együtt 35 forinttól feljebb.

HARMONIUMOK

világhírű legjobb gyártmányok.

HARMONIKÁK

legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal 2.50, 3, 4, 5 forinttól feljebb. Különleg acélhangu hangverseny harmonikák, saját minták.

KIVITEL NAGYBAN
és
KISNYEBEN

ZENEKAROK TELJES FELSZERELÉSÉRE

lése előnyös feltételek mellett jutányos árral, elismert jó minőség.

KEZESSÉG MINDEN EGYES

hangszernél.

Az összes hangszer javítása különleges, szakszerű pontossággal, jutányos árral, kezeség minden egyes hangszernél.

ÁRJEGYZÉK KÍVÁNATRA INGYEN és BÉRMENTVE